

A védetté nyilvánítás utómunkálatai az önkormányzat számára

- A védett területekkel kapcsolatos hatósági (és kezelési) feladatok elvégzésével meg kell bízni egy önkormányzati eladót, akinek feladatai közé tartozhat az erdészeti üzemtervek véleményezése, hozzájárulás az éves fahasználati tervekhez, bírság kiszabása stb.
- A Szabályozási Terv (vagy Általános Rendezési Terv) módosítása.
- A földhivatali nyilvántartásba be kell jegyeztetni a védetség tényét.
- Össze kell állítani (vagy ki kell egészíteni) a település védett területeinek jegyzékét.
- A földterületek tulajdonosait tájékoztatni kell arról, hogy a terület természetvédelmi oltalom alatt áll.
- Hatósági tájékoztató táblákat kell kihelyezni, és gondoskodni kell a terület természetvédelmi kezeléséről.
- Gondoskodni lehet a területek bemutatásáról (pl. kiadványok, képeslap, bemutatótábla stb.). (Amennyiben erre lehetőség van, érdemes ezekben a munkákba helyi ismeretekkel rendelkező civil szervezetet is bevonni.)

Fontosabb természetvédelmi jogszabályok

- 1995. évi XCIII. tv. a védett természeti területek védetségének helyreállításáról
- 1996. évi LIII. tv. a természet védelméről
- 67/1998. (IV. 3.) Korm. r. a védett és fokozottan védett életközösségekre vonatkozó korlátozásokról és tilalmakról
- 276/2004. (X. 8.) Korm. r. a természet védelméről egyes támogatásokra, valamint kártalanításra vonatkozó részletes szabályokról
- 276/2005. (XII. 20.) Korm. Rendelet a környezetvédelmi és vízügyi miniszter irányítása alá tartozó központi és területi államigazgatási szervek feladat- és hatásköréről
- 23/2005. (VIII. 31.) KvVM r. a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet módosításáról
- 30/2005. (XII. 15.) KvVM r. az egyes természeti területek védetté, valamint helyi jelentőségű természetvédelmi területek országos jelentőségűvé nyilvánításáról, továbbá természetvédelmi területek határának módosításáról szóló 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelet módosításáról

Kiadta:

Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata

További tájékoztatás:
Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata
kothalo@zpok.hu - www.kothalo.hu
8200 Veszprém, Zrínyi u. 3/1.
Tel/fax: 88/427-792

Környezetbarát újrapapírra nyomva.

A kiadvány megjelentetését
a környezetvédelmi és vízügyi elirányzat támogatta.

Szolnok, a Tüd. kórház parkja

10.

Természet- védelem helyi szinten

Helyi jelentőségű természetvédelmi területek kialakítása

Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata
(KÖTHÁLÓ)

www.kothalo.hu
2007

Sopron, Múzeumkert

Természeti értékeink és változatos tájaink védelme a hazai társadalom és az Európai Unió fontos célkitzése. Ebben nem csak az államra, de a települési önkormányzatokra és a társadalmi szervezetekre is sok feladat hárul annak ellenére, hogy bár a természetvédelem szerepe felértékelődött, a természeti értékek pusztulása szembetűnő. Kiadványunk segítséget kíván nyújtani önkormányzatoknak, civil szervezeteknek, magánszemélyeknek új, helyi jelentőségű természetvédelmi területek kialakításához és fenntartásához.

A védett természeti terület a védelem célja, kiterjedése, hazai vagy nemzetközi jelentősége alapján lehet nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék; ezen belül lehet fokozottan védett vagy védett. Ezek mellett bioszféra- és erdőrezervátumokat, natúrparkokat lehet kijelölni. A nemzeti park és a tájvédelmi körzet csak országos jelentőségű lehet, míg a természetvédelmi terület és a természeti emlék helyi jelentőségű is.

Nyíregyháza, Petőfi tér - Csörgőfa

Helyi jelentőségű védett terület. Akkor beszélünk, ha a települési önkormányzat rendeletben nyilvánít védetté egy természetvédelmi szempontból értékes területet, földrészletet. Azok az értékek számíthatnak helyi védelemre, melyek az adott településen vagy településcsoporton ritkának, tudományos, gazdasági, kulturális, turisztikai vagy esztétikai szempontból értékesnek számítanak. Ilyen érték lehet bármelyik réteg, mocsár, legelő vagy éppen erdőfolt (védett fa, fasor stb.). Helyi jelentőségű védett terület esetén a hatósági szerepkört a területileg illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség és a jegyző látja el. A területre ugyanazok a jogszabályok és elírások érvényesek, mint az országos jelentőségű területekre, helyi szinten ennél csak szigorúbb rendeletet alkothat az önkormányzat. A helyi jelentőségű védett területek száma az ezredfordulón 1100 körül mozgott, ezek együttesen több mint 35 ezer hektárnyi terület védelmét biztosították.

A helyi védetté nyilvánítás módja

A védetté nyilvánítás szakmai elvégzése

Javaslatot bárki tehet, általában társadalmi szervezet vagy magánszemély kérelme, illetve más helyi kezdeményezés eredményeképpen fogalmazódik meg az igény egy terület védelmére. Ezt követően érdemes növény- és állattani felmérést készíttetni az adott területről, amelyet kiegészíthet egy alaposan elvégzett tájérték-kataszterrel, melyet az önkormányzat készíttethet el (pl. zöld szervezettel, megbízással pályázati forrásokból). E felméréseket megszővegezve, esetleg fajlistákkal kiegészítve lehet benyújtani a védetté nyilvánítási javaslatot.

Hasznos lehet egyeztetni az illetékes nemzeti park igazgatóságával a terület értékeiről, védelméről, itt a kezelési terv elvégzéséhez is kaphatunk szakmai segítséget. Célszerű elkészíteni egy kezelési terv javaslatot is a védetté nyilvánítási beadványhoz, és ezeket a dokumentumokat együtt eljuttatni az illetékes települési jegyzőjéhez.

A védetté nyilvánítás menete

- Védetté nyilvánítási javaslat beérkezése esetén az önkormányzat számára kötelező az eljárás megindítása (legalább annak megvizsgálásáig, hogy érdemes-e a terület védetté nyilvánításra).
- Szükség esetén az önkormányzat külső szakértőt (k) tiszakvéleményt kérhet.
- A területet azonosítani kell földhivatali kataszteri térképen, és az ingatlan-nyilvántartásból ki kell vonni az érintett ingatlanok adatait (helyrajzi szám, méret, méltósági és tulajdonosok). Ennek költsége 2007-től jelentős összeg lehet.
- A kezelési terv javaslat alapján az önkormányzatnak az illetékes hatóságokat bevonva és véleményüket figyelembe véve kezelési tervet kell készítenie, készíttetnie a 30/2001. (XII.28.) KöM rendelet elírásainak megfelelően.
- Ezt követően egyeztetést tárgyalást kell összehívni, melynek során a meghívottak tájékoztatást kapnak a folyamatról, megkapják a védetté nyilvánítási javaslatot és annak kezelési tervét, valamint az érintett terület ingatlan-nyilvántartási adatait.
- Ameghívottak:
 - javaslattevők,
 - tulajdonosok, kezelők, használók,
 - illetékes természetvédelmi hatóságok: környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség, nemzeti park igazgatóság,
 - egyéb érintett hatóságok: földhivatal, erdőfelügyelőség, környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság, növény- és talajvédelmi állomás, ÁNTSZ,
 - vadászatra, halászatra, területhasználatra jogosult egyéb szervezetek: pl. közművek, nyomvonalas létesítmények üzemeltetői stb.
- A tárgyalásról jegyzőkönyvet kell készíteni, s ki kell függeszteni a javaslat szövegét a polgármesteri hivatal hirdetőjén.
- Amennyiben az elvégzés során nem merül fel a védetté nyilvánítást zavaró, vagy kizáró ok, elterjesztést kell készíteni a képviselőtestület részére.
- Ha problémák merülnek fel, további egyeztetésekre, illetve hatóságok bevonására van szükség.
- Az eljárás végén a képviselőtestület rendeletet alkot, amelyben védetté nyilvánítja a területet.